

GADA PĀRSKATS 2020

PĀRSKATĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI	5.lpp.
1. PAR VALSTS ASINSDONORU CENTRU	6.lpp.
1.1. PAMATINFORMĀCIJA	6.lpp.
1.2. ASINS DIENESTS	7.lpp.
2. VALSTS ASINSDONORU CENTRA DARBĪBAS RĀDĪTĀJI	8.lpp.
2.1. DONORU ATLASĒS UN PIESAISTES REZULTĀTI	9.lpp.
2.1.1. Izbraukumi	10.lpp.
2.1.2. Atteikumi donācijai	11.lpp.
2.1.3. Ziedošanas reižu biežums	11.lpp.
2.2. ASINS KOMPONENTU IZPLATĪŠANA	12.lpp.
2.3. PLAZMAS PREPERĀTU RAŽOŠANA UN IZPLATĪŠANA	13.lpp.
2.4. ASN ASINS SAGATAVOŠANAS PLĀNA IZPILDE	14.lpp.
2.5. VALSTS ASINSDONORU CENTRA LABORATORIJU DARBĪBA	15.lpp.
2.5.1. Obligāto infekciju skrīnings	15.lpp.
2.5.2. Imūnhematoloģiskā izmeklēšana	16.lpp.
2.5.3. Asins komponentu kvalitātes kontrole	17.lpp.
3. VALSTS ASINS DIENESTA VIENOTĀS INFORMĀCIJAS SISTĒMAS DARBĪBA	18.lpp.
4. FINANŠU RESURSI	19.lpp.
4.1. MAKSAS PAKALPOJUMU IZPILDE	21.lpp.
5. INTEGRĒTĀ KVALITĀTES UN RISKU VADĪBAS SISTĒMA	22.lpp.
5.1. KVALITĀTES SISTĒMAS DOKUMENTU VADĪBA	23.lpp.
5.2. KOREKTĪVA UN PREVENTĪVA DARBĪBA (KAPA)	23.lpp.
5.3. IEKŠĒJIE KVALITĀTES VADĪBAS SISTĒMAS AUDITI	24.lpp.
5.4. VALIDĀCIJA	25.lpp.
5.5. VIGILANCE	25.lpp.
5.5.1. Ziņojumi par nevēlamām notikumiem	26.lpp.
5.5.2. Blaknes recipientiem	26.lpp.
5.5.3. Blaknes donoriem	26.lpp.
6. PERSONĀLS	26.lpp.
7. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU - DONORU PIESAISTE	28.lpp.
7.1. AKCIJAS, PASĀKUMI UN SADARBĪBAS DONORU PIESAISTĪŠANAI	29.lpp.
7.2. DONORU APMIERINĀTĪBA	32.lpp.
7.3. SADARBĪBA AR PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻIEM	32.lpp.
7.4. SOCIĀLIE TĪKLI UN CITI KOMUNIKĀCIJAS KANĀLI	33.lpp.
7.5. INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA DONORIEM	34.lpp.
7.6. SUVENĪRI UN INFORMATĪVIE MATERIĀLI	35.lpp.
8. VADC NODROŠINA COVID-19 VAKCĪNU UZGLABĀŠANU	35.lpp.
9. PLĀNOTIE PASĀKUMI UN PRIORITĀTES 2021.GADAM	37.lpp.

Cienījamie pārskata lasītāji!

2020. gads Latvijas medicīnas iestādēs, tostarp Valsts asinsdonoru centrā, ir bijis ļoti izaicinošs. Vienlaikus šī krīze skaidrāk nekā jebkad parādījusi, ka asinsdonoru kustība ir būtiska daļa no valsts neatliekamās medicīniskās palīdzības, kas nedrīkst apstāties nevienu brīdi. Diemžēl smagi slimi pacienti, neskatoties uz pandēmiju, katru dienu gaida dzīvības glābšanu Latvijas slimnīcās. Daudzos gadījumos ārsti un medicīnas iekārtas būtu bezspēcīgas bez donoru ziedotajiem asins komponentiem.

Paldies par kopīgi paveikto 2020. gadā

Domājot par paveikto 2020. gadā, vairāk mēs gribam teikt neizmērāmu PALDIES ikvienam no 31 269 donoriem, kuri nesavtīgi ziedojuši daļu no sevis un izglābuši daudzu Latvijas cilvēku dzīvības. Tāpat vēlos pateikt milzīgu PALDIES Valsts asinsdonoru centra un Asins dienesta komandai, kura, neraugoties uz grūtībām, 2020. gadā izcili veica savu darbu. Mums kopā ir izdevies gandrīz simtprocentīgi nodrošināt asins komponentu pieprasījumus, palīdzot veikt gan plānveida operācijas, gan glābt cilvēku dzīvības neatliekamos ārkārtas gadījumos visā Latvijā. Pandēmija nenoliedzami ir atstājusi nospiedumu uz asinsdonoru kustību visās pasaules valstīs. Taču Latvijā esam pierādījuši, ka saistīti vienā asinsritē, rūpējamies viens par otru. Donoru skaits 2020. gadā ir nenozīmīgi samazinājies (tikai par 0.02%).

Tuvāk donoriem, ērtāk darbiniekiem un droši pacientiem

Arī 2020. gadā Valsts asinsdonoru centrs nav apstājies pie sasniegtā un veicis vairākus uzlabojumus donoru un darbinieku ērtībām, tostarp remontdarbus un tehnoloģiju nomaiņu. Esam gandarīti, ka oktobrī atjaunotās un starptautiskām prasībām pielāgotās telpās varējām atklāt VADC Kurzemes filiāli. Tāpat 2020. gadā, piesaistot Eiropas Savienības struktūrfondu līdzekļus, noslēgts siltināšanas projekts, kā arī labiekārtošanas darbi vairākās telpās VADC galvenajā mītnē Rīgā, Sēlpils ielā 9.

Darba sadalījums Valsts asins dienestā palīdz Valsts asinsdonoru centram būt ne tikai tuvāk donoriem, bet arī pacientiem, kuriem nepieciešamā donoru palīdzība. 2020. gadā, līdz ar Kurzemes filiāles atklāšanu, strādājam trīs patstāvīgajās ziedošanas vietās Rīgā, divās VADC filiālēs Liepājā un Rēzeknē, kā arī četru slimnīcu Asins sagatavošanas nodaļās. Tāpat devāmies vairāk nekā 550 izbraukumos visā Latvijā, kas pandēmijas ietekmē diemžēl bija teju par simts izbraukumiem mazāk nekā ierasts.

Ārkārtējās situācijas laikā piedāvājām ikvienam donoram veikt Covid – 19 antivielu testu. No 2020. gadā veiktajiem 22 446 testiem tikai 313 gadījumos konstatējām antivielas. Esam gandarīti, ka šie dati palīdzējuši arī Slimību kontroles un profilakses centram monitorēt iedzīvotāju veselību

Nākot talkā valsts veselības nozares institūcijām, no 2020. gada nogales Valsts asinsdonoru centrs veic arī sev neraksturīgas funkcijas. Lai valsts iedzīvotājiem būtu pieejamas arī Pfizer/Biontech ražotās vakcīnas pret Covid – 19, kam nepieciešama uzglabāšana zemā temperatūrā, VADC piedāvāja tās izvietot savās saldētavās. Lai arī tas prasa papildu darbu, esam gandarīti, ka varam būt daļa no Latvijas veselības sistēmas un sniegt būtisku pienesumu šajā nebūt ne vieglajā laikā.

Paldies par paldies

Esam priecīgi, ka donori novērtē Valsts asinsdonoru centra klientu apkalpošanas standartu. Arī 2020. gadā esam saņēmuši neskaitāmus “paldies” par mūsu medmāsiņu maigajām rokām un reģistratoru siltajiem smaidiem. Tāpat prieks saņemt pozitīvas atsauksmes par mūsu darbu no kolēģiem slimnīcās un Veselības ministrijā.

Vēlot visiem labu veselību 2021. gadā,
Egita Pole

PĀRSKATĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

SAĪSINĀJUMS	ATŠIFRĒJUMS
AK	Asins kabinets
ASN	Ārstniecības iestāžu Asins sagatavošanas nodaļa
EK	Eiropas Komisija
EKK	Ekonomiskās klasifikācijas kods
EM	Eritrocītu masa
IA	Iekšējais audits
IVIG	Intravenozais imunglobulīns
IT	Informācijas tehnoloģijas
KAPA	Korektīva un preventīva darbība
KF	Kurzemes filiāle
KVS	Kvalitātes vadības sistēma
LATAK	Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs
LBD	Laboratoriju departaments
LF	Latgales filiāle
NAT 6p	Sešu asins paraugu kopas vīrusu molekulārā izmeklēšana
MK noteikumi	Ministru kabineta noteikumi
RAKUS	Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca
RIP	Arhivētu paraugu atkārtota testēšana
SSP	Svaigi saldēta plazma
TM	Trombocītu masa
VADC	Valsts asinsdonoru centrs
ZVA	Zāļu valsts aģentūra

1. PAR VALSTS ASINSDONORU CENTRU

1.1. PAMATINFORMĀCIJA

Valsts asinsdonoru centrs ir veselības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde.

VADC darbību reglamentē Valsts pārvaldes iekārtas likums, Ārstniecības likums, 2005.gada 22.februāra Ministru kabineta noteikumi Nr. 138 „Valsts asinsdonoru centra nolikums”, 2005.gada 27.decembra Ministru kabineta noteikumi Nr.1037 „Noteikumi par cilvēka asiņu un asins komponentu savākšanas, testēšanas, apstrādes, uzglabāšanas un izplatīšanas kvalitātes un drošības standartiem un kompensāciju par izdevumiem zaudētā asins apjoma atjaunošanai” un citi normatīvie akti.

VADC funkcijas:

- organizēt un koordinēt ārstniecības iestāžu apgādi ar kvalitātes prasībām atbilstošiem asins komponentiem un asins pagatavojumiem;
- organizēt un koordinēt starptautisko sadarbību transfuzioloģijas jomā;
- organizēt imūnhematoloģiskās saderības pārbaudes un konsultatīvo palīdzību.

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, VADC veic sekojošus **uzdevumus**:

- izstrādā valsts pasūtījuma projektus ārstniecības iestāžu apgādei ar asins pagatavojumiem;
- sagatavo donoru asinis un asins komponentus ārstniecības iestādēm (transfūzijām) un asins pagatavojumu ražošanai;

- nodrošina asins pagatavojumu kvalitātes kontroli;
- veicina sabiedrības izglītošanu donoru kustības jautājumos;
- apzina jaunas tehnoloģijas un sekmē to ieviešanu asins un asins komponentu sagatavošanā;
- veic imūnhematoloģiskās saderības pārbaudes;
- sniedz konsultācijas par imūnhematoloģiskās saderības nodrošināšanas iespējām;
- administrē asins un asins komponentu sagatavošanai piešķirtos valsts budžeta līdzekļus.

VADC darbības **mērķis** ir nodrošināt kvalitātes un drošības prasībām atbilstošas asinis un asins komponentus ārstniecības iestādēm (transfūzijām) un asins pagatavojumu ražošanai, kā arī imūnhematoloģiskās saderības pārbaudes aloimunizētiem pacientiem.

VADC izvirzītās darbības prioritātes 2020. gadam:

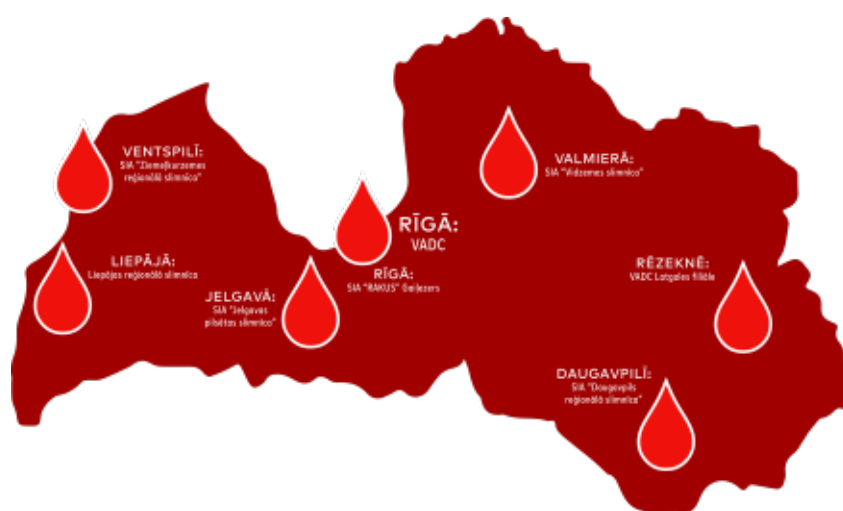
M1	Sadarbībā ar Asins sagatavošanas nodaļām nodrošināt asins pagatavojumus pēc ārstniecības iestāžu pieprasījuma un veicināt donoru kustību.
M2	Nodrošināt sagatavoto asins komponentu kvalitāti un drošumu.
M3	Nodrošināt imūnhematoloģiskos izmeklējumus pacientiem un klientiem.
M4	Nodrošināt ārstniecības personu apmācību transfuzioloģijas un imūnhematoloģijas jomā sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitāti un profesionālajām asociācijām un ārstiem slimnīcās.
M5	Nodrošināt "Labas prakses pamatnostādnes asins sagatavotājiestādēm kurām jāievēro Direktīvas 2005/62/EK (Good practice) prasību ieviešanu asins komponentu sagatavošanā.
M6	Veidot vienota valsts asinsdienesta koncepciju veselības reformas pasākumu plāna ietvaros 2020.gadam.
M7	Nodrošināt iestādes funkciju pilnveidi identificējot funkciju pārklāšanos un pārskatot pamatdarbības un administratīvos procesus.

1.2. ASINS DIENESTS

Asins dienesta struktūru valstī veido VADC ārstniecības iestāžu asins sagatavošanas nodaļas un asins kabineti, kas nodrošina ārstniecības iestāžu apgādi ar kvalitātes un drošuma prasībām atbilstošiem asins komponentiem.

Pamatojoties uz Līgumu par donoru asins sagatavošanas valsts pasūtījuma izpildei, 2020. gadā sadarbība notikusi ar 5 ārstniecības iestāžu ASN:

- Jelgavas pilsētas slimnīcas ASN,
- Vidzemes slimnīcas ASN,
- Daugavpils reģionālās slimnīcas ASN,
- Ziemeļkurzemes reģionālās slimnīcas ASN,
- Liepājas reģionālās slimnīcas ASN. (līdz 2020. gada 1. oktobrim)

Pamatojoties uz Līgumu par donoru asins pagatavošanu izplatīšanu, sadarbība notikusi ar 51 sertificētiem Asins kabinetiem.

2. VALSTS ASINSDONORU CENTRA DARBĪBAS RĀDĪTĀJI

Viena no būtiskākajām VADC aktivitātēm ir darbs ar donoriem, jo VADC ir vienīgā iestāde valstī, kuras darbība tiešā veidā ir saistīta ar sabiedrības – donoru aktivitāti. Līdz ar to daudz tiek strādāts pie klientu servisa attīstīšanas un pilnveidošanas, kā arī stratēģiskas donoru piesaistes politikas īstenošanas.

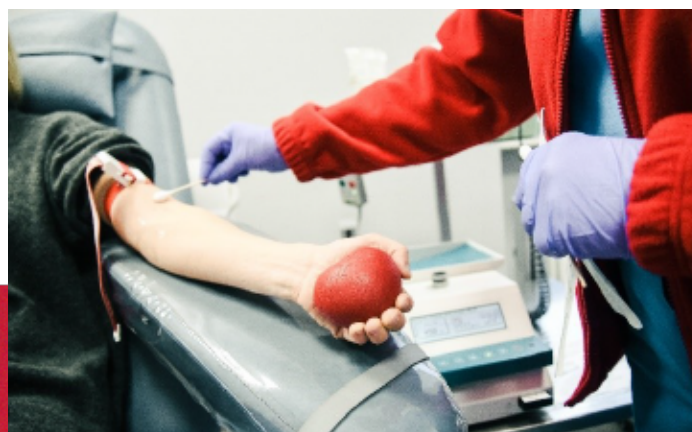
Pēc asins nodošanas Skrīninga nodaļa izmeklē katru asins paraugu, veicot seroloģisko un molekulāro testēšanu uz četrām nozīmīgām infekcijām, kuras ir iespēja pārnest asins pārliešanas ceļā - B un C hepatīta un HIV un sifilisu. Tikai pēc negatīvu rezultātu saņemšanas asinis tālāk tiek gatavotas asins pārliešanai, lai maksimāli samazinātu infekciju pārnesšanas risku pacientam. Pozitīvie paraugu rezultāti tiek pārtestēti Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīcas Latvijas Infektoloģijas centra References laboratorijā, un donori saņem informāciju par nepieciešamību papildus konsultēties pie speciālistiem. Tādējādi VADC rūpējas arī par donoru veselību, ne tikai par pacientu.

Izmeklētās pilnasinis Asins komponentu sagatavošanas nodaļā tālāk tiek sadalītas komponentos – eritrocītu masā, trombocītu masā un plazmā, kas tiek izmantoti asins pārliešanā noteiktās klīniskās situācijās. VADC tiek sagatavoti arī tādi asins komponenti, kā apstarota eritrocītu masa, atmazgāta eritrocītu masa, krioprecitāts un asins komponentu devas bērniem, kas citur valstī netiek gatavotas.

Asins komponentu kvalitāte no visas valsts (arī ASN) tiek pastāvīgi testēta VADC Kvalitātes kontroles laboratorijā.

Asins pagatavošanu krājumu nodaļā tiek nodrošināta asins komponentu uzglabāšana un izplatīšana ārstniecības iestādēm diennakts režīmā. Bez asins komponentu sagatavošanas būtiska VADC funkcija ir imunohematoloģiskās saderības pārbaūžu veikšana VADC Hematoloģiskās izmeklēšanas nodaļā, kas strādā diennakts režīmā. Šī nodaļa vienīgā valstī veic asins grupu un rēzus faktoru, antivielu un fenotipu noteikšanu donoriem, īpaši sarežģītos gadījumos, kad pārlejamo asiņu piemeklēšana pacientam iespējama, ne tikai pēc asins grupas un rēzus faktora, bet arī pēc daudziem citiem parametriem. Vienlaikus šī nodaļa veic arī pacientu, tajā skaitā grūtnieču konsultēšanu imunohematoloģiskās saderības jautājumos, kad nepieciešams prognozēt tālākās ārstēšanas vai novērošanas plānu, ja paredzami rēzus vai asinsgrupu nesaderības sarežģījumi.

2.1. DONORU ATLASĒS UN PIESAISTES REZULTĀTI

2020. gadā Latvijā asinis ziedotas 51100 reižu. Asins ziedošanas reižu skaitu būtiski ietekmē asins ziedošanas vietu pieejamība un piesaistes aktivitātes (plašāk aprakstītas Pārskata 5. nodaļā).

2020. gadā Latvijā kopā donācijām pierēģistrēti 31038 asins donori (2019. g.- 31802, 2018. g.- 31357). Latvijā asinis nodod ap 1,64% iedzīvotāju, kas ir aptuveni 16 donori uz 1000 iedzīvotājiem. Saistībā ar SARS-CoV-2 izplatību, 2020. gadā donoru skaits ir nebūtiski (par 0,02%) samazinājies.

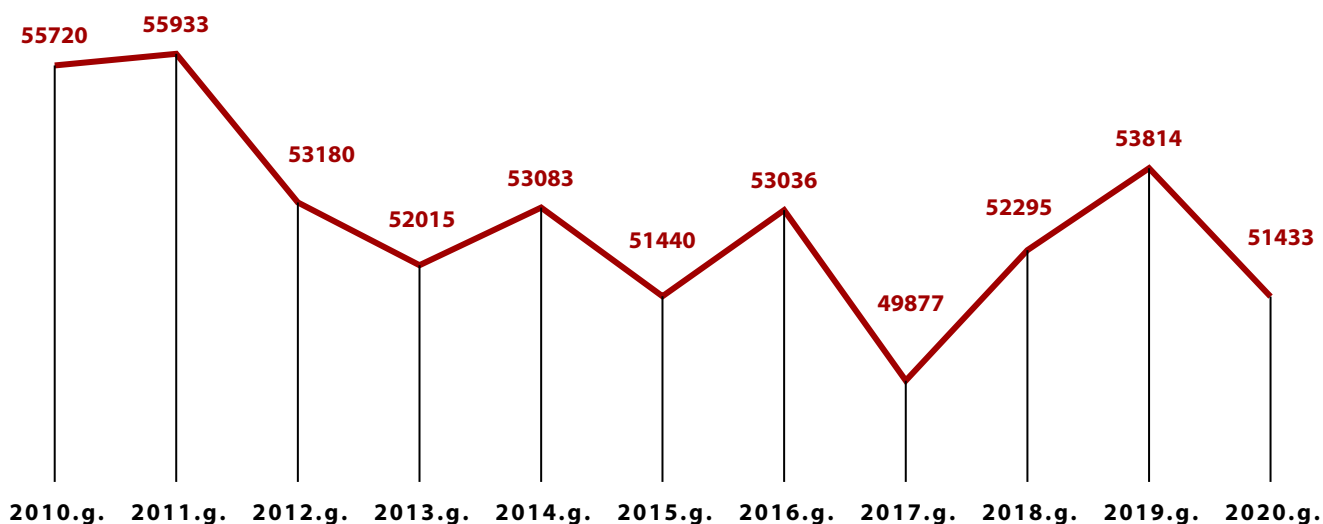

Donoru skaita dinamika 2019. un 2020.gadā

2020.g. donāciju skaits Latvijā mazinājās salīdzinoši ar 2019.gadu par 2381 donācijām, kas ir saistīts ar epidemioloģisko situāciju sakarā ar SARS-CoV-2 slimības izplatīšanos.

Donāciju skaits Latvijā

Asins komponentu sagatavošana

	2019. g.			2020. g.		
	ASN	VADC	Latvija	ASN	VADC	Latvija
Pilnasinis (pilnas devas)	15374	38440	53814	11674	39426	51100
Eritrocītu masa	15364	38440	53804	11674	39426	51100
Svaigi sasaldēta plazma no pilnasinim	15111	38179	53290	11384	39122	50506
SSP iegūta aferēzē	-	2436	2436	-	1940	1940
Trombocītu masa no pilnasinim	-	5492	5492	-	4963	4963
TM iegūta aferēzē	-	2840	2840	-	2630	2630
Krioprecipitāts	-	10329	10329	-	9640	9640

2020.g. sagatavots jauns produkts – SSP no COVID-19 atveseļojošiem donoriem. Veiktas 14 procedūras, kurās rezultātā sagatavotas 42 SSP devas. Pēc ārstniecības iestāžu pieprasījuma 2020.g. tika izplatītas 8 devas.

2.1.1. Izbraukumi

VADC cenšas būt pēc iespējas tuvāk donoriem, organizējot regulārus izbraukumus uz biroju kompleksiem, reģionu pašvaldībām un kultūras centriem, pērnā gada laikā notikuši 554 izbraukumi, kas ir par 96 izbraukumiem mazāk nekā iepriekšējā gadā. Tas ir skaidrojams ar SARS-CoV-2 izplatību un valstī noteiktajiem ierobežojumiem.

Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, 2020.gadā biežāk izbraukumi notika uz reģioniem, savukārt telpās, salīdzinājumā ar 2019.gadu, izbraukumi samazinājās uz pusi, jo daudzi uzņēmumi strādāja attālināti un arī studentu mācības norisinājās attālinātā režīmā. VADC novērojumi un donoru pētījumu rezultāti liecina, ka donoriem ir svarīgi, lai asinis būtu iespējams ziedot iespējami tuvu savām ikdienas gaitām.

2.1.2. Atteikumi donācijai

Donoru atlasē nereti tiek noteikti atteikumi donācijai: pēc donoru datu informācijas sistēmas datiem, izvērtējot donora hemoglobīna līmeni, kopējo veselības stāvokli utt. VADC kopējais atteikumu skaits 2020.gadā salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir palielinājies par 2,2%, kas ir saistīts ar atteikumu skaita pieaugumu neatbilstoša hemoglobīna līmeņa dēļ.

Asins komponentu sagatavošana

	2015. g.	2016. g.	2017. g.	2018. g.	2019.g.	2020.g.
Atteikumu skaits Rīga, % pret reģistrētiem vizītēm	5334 17,8%	4854 15,8%	4751 16%	5304 16%	5550 16%	6499 (17,5%)
Atteikumu skaits LF, % pret reģistrētiem vizītēm	612 8,3 %	701 9,3%	412 10,1%	328 4,1%	375 3.8%	775 (8,8%)
Atteikumu skaits KF, % pret reģistrētiem vizītēm	-	-	-	-	-	20 (2%)
Kopā:	5946 15,9%	5555 14,6%	5163 14,1%	5632 13,9%	5925 13.3%	7294 (15,5%)

2.1.3. Ziedošanas reižu biežums

Regulāro donoru skaits sastāda 40,5%. Salīdzinoši ar 2019. gadu šo donoru skaits ir samazinājies par 2,5% (2019.gadā - 43%, 2018. gadā - 41,8%, 2017. gadā - 41,6%, 2016.gadā - 37,8%, 2015. gadā - 31 %). 2020. gadā par 2,4% samazinājies arī donoru skaits, kuri asinis ziedo 3 un 4 reizes gadā. Stabila un pietiekoša asins krājuma uzturēšanai nepieciešami aktīvie regulārie donori.

2020. gadā no kompensācijas VADC atteicās 2113 donori, kas ir 5,08 % no kopējā donoru skaita (2019.gadā 1445 donori - 3,8%).

Ziedošanas reižu biežums 2020.gadā

	2017. g.	2018. g.	2019. g.	2020.g.
1 reizi	17232 (58,4%)	18136 (58,2%)	17980 (57%)	18468 (59,5%)
2 reizes	6860 (23,2%)	7389 (23,7%)	7322 (23,2%)	7217 (23,2%)
3 reizes	3560 (12,1%)	3756 (12,1%)	4084 (13%)	3567 (11,5%)
4 reizes	1494 (5%)	1498 (4,8%)	1774 (5,6%)	1451 (4,7%)
5 reizes	357 (1,2%)	333 (1,1%)	342 (1,1%)	311 (1%)
6 reizes	22 (0,1%)	27 (0,1%)	22 (0,1%)	23 (0,1%)

2.2. ASINS KOMPONENTU IZPLATĪŠANA

2020. gadā VADC nodrošinājis ārstniecības iestāžu pieprasījumu pēc EM par 98,6 %.

Asins komponentu izplatīšana 2020.gadā

Asins komponents (devas)	Rīga	LF	Rīga	LF	Rīga	LF	KF(X-XII)
	2018. g.		2019. g.		2020.g.		
Krioprecipitāts	8288	922	9173	797	8612	715	-
EM	29801	3551	30826	4635	30304	4792	545
EM apstarota	949	-	738	-	478	-	-
EM atmazgāta	-	-	2	-	-	-	-
EM filtrēta atmazgāta	4	-	-	-	-	-	-
EM filtrēta atmazgāta apstarota	4	-	4	-	6	-	-
SSP no pilnasinīm	12742	2081	11483	1938	12270	2521	144
SSP aferēzes	979	268	1272	309	975	87	-
TM (aferēzes) apstarota	1029	-	1000	-	750	-	-
+bērnu devas	25	-	25	-	12	-	-
TM (aferēzes)	1785	-	1763	-	1643	-	-
+bērnu devas	35	-	40	-	46	-	-
TM no pilnasinīm	4101	-	4155	-	3998	-	-
+bērnu devas	57	-	41	-	40	-	-
TM no pilnasinīm apstarota	1475	-	1124	-	706	-	-
+bērnu devas	31	-	35	-	20	-	-
SSP (aferēzes) bērnu devas	330	-	309	-	189	-	-
EM filtrēta	1317	-	1314	-	2262	64	-
+bērnu devas	165	-	213	-	261	-	-
EM filtrēta apstarota	385	-	402	-	310	-	-
+bērnu devas	113	-	147	-	104	-	-
TM (aferēzes), reducētā plazmas tilpumā	-	-	-	-	17	-	-
TM (aferēzes), reducētā plazmas tilpumā, apstarota	-	-	-	-	48	-	-

2020. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, samazinājies apstarotas eritrocītu masas un apstarotas trombocītu masas izplatīšanas daudzums, kas nepieciešams sarežģītu onkoloģisku un hematoloģisku saslimšanu pacientiem.

Apstarotu asins komponentu izplatīšana

	Apstarota EM (devas)	Apstarota TM (devas)
2017. g.	1007	1656
2018. g.	1464	2582
2019.g.	1291	2184
2020.g.	900	1550

2.3. PLAZMAS PREPERĀTU RAŽOŠANA UN IZPLATĪŠANA

Plazmas preparātu izplatīšana ārstniecības iestādēm notiek pēc vienlīdzības principa. 2020.gadā tika noslēgts līgums par 5% albumīna iegādi (papildus 697 litri / 3 gadu laikā), par plazmas bez krioprecipitāta nodošanu.

SSP nodošana plazmas preperātu ražošanai

	2015. g.	2016. g.	2017. g.	2018. g.	2019. g.	2020.g.
SSP no pilnasinīm (devas)	19964	17228	26375	16492	13328	22786
SSP sagatavota ar PF (devas)	6607	5479	4173	2064	1464	5220

Intravenozais imūnglobulīns

Latvijā pielietojamais intravenozais imūnglobulīns (turpmāk - IVIG) primāri tiek gatavots no Latvijas donoru nodotās plazmas un satur iedzīvotāju populācijai raksturīgu imūnglobulīnu spektru. IVIG pielieto smagi slimu pacientu ārstēšanā imūndeficīta gadījumos.

Albumīna šķīdums

Klīniskajā lietošanā ir pieejams 5% albumīna šķīdums (pēc osmotiskajām īpašībām līdzīgs plazmai) un 20% - albumīna šķīdums. To lieto hipoalbuminēmijas gadījumā, kā arī pie respiratorā distresa sindroma jaundzimušo hemolītiskās slimības infekciozi - toksiskām saslimšanām un citiem stāvokļiem.

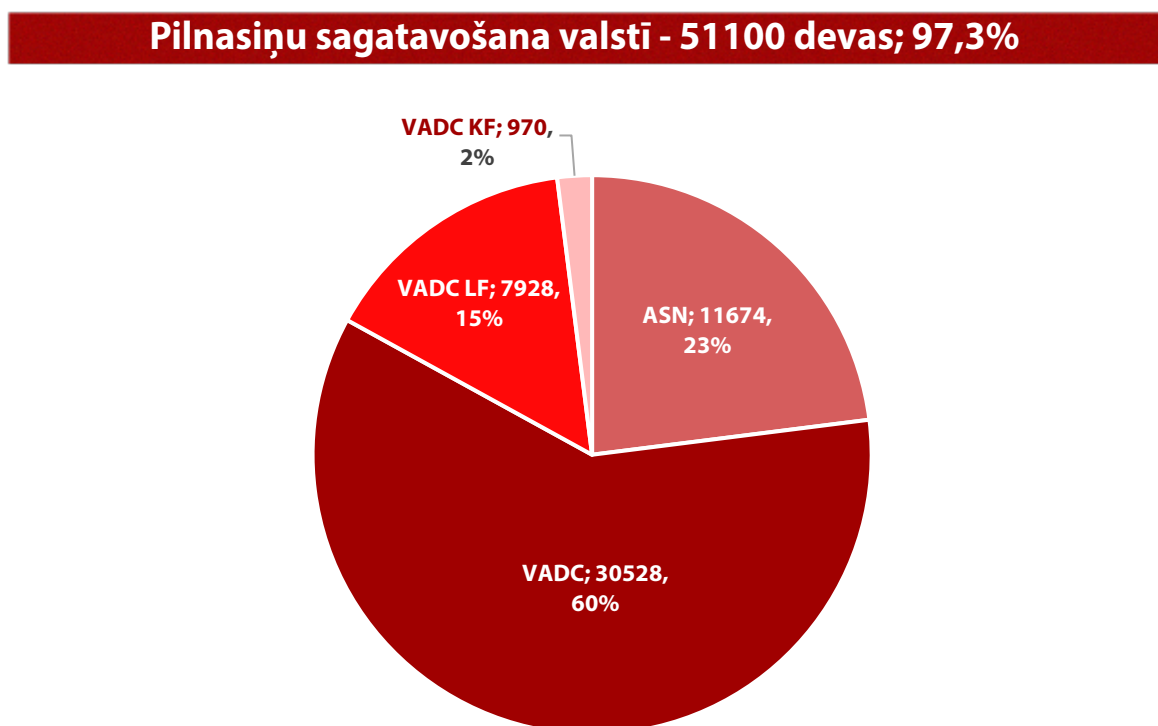
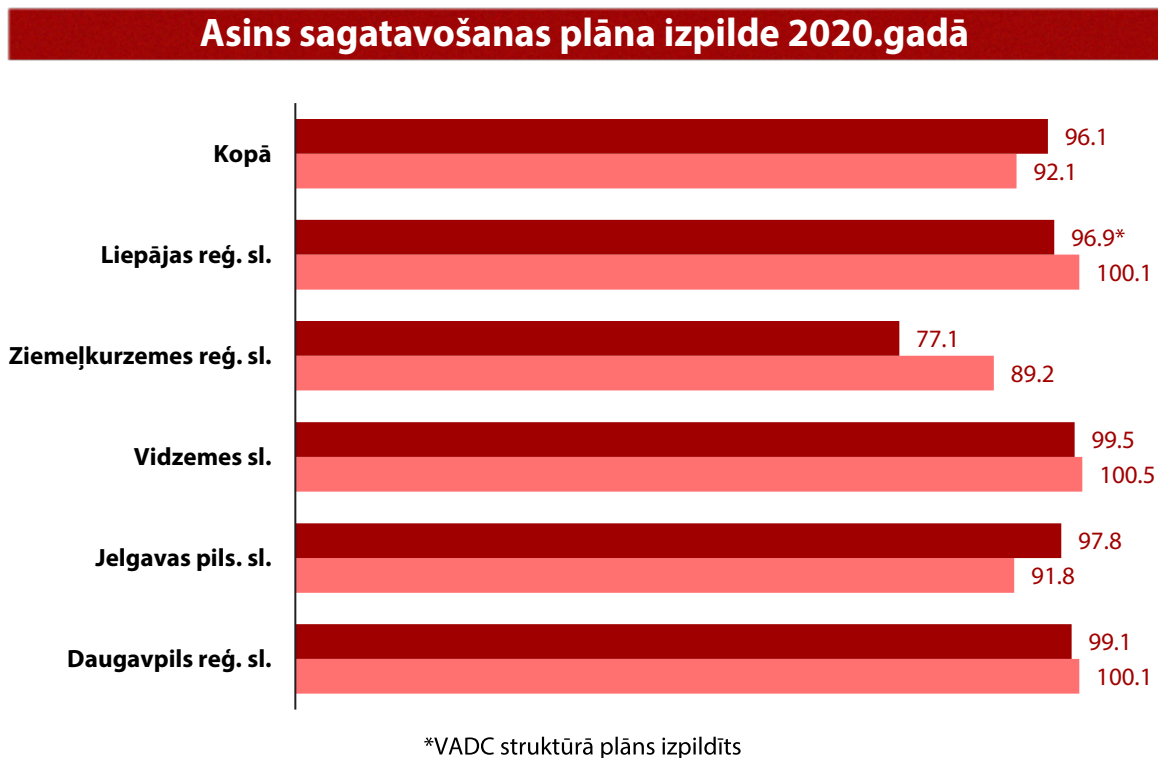

Tabulā atspoguļota plazmas preperātu izplatīšana ārstniecības iestādēm

	2015.g.	2016.g.	2017.g.	2018.g.	2019.g.	2020.g.
20% albumīna šķ. (litros)	396,9	378,5	380,2	504,6	558,3	442,75
5% albumīna šķ. (litros)	372,75	321,5	429,25	356,75	276,5	506,75
IVIG (gramos)	12827,5	12705,0	13655,8	17612,5	12470,0	9627,5

2.4. ASN ASINS SAGATAVOŠANAS PLĀNA IZPILDE

2020. gadā tika apstiprināts ārstniecības iestāžu ASN asins sagatavošanas plāns, kurā kopumā bija paredzēts sagatavot 12900 devas. Saistībā ar Liepājas reģionālās slimnīcas ASN pārņemšanu VADC struktūrā, 2020. gada 2. oktobrī plāns tika koriģēts un samazināts uz 12250 devām, ko pārņēma VADC.

2.5. VALSTS ASINSDONORU CENTRA LABORATORIJU DARBĪBA

Kvalitatīva laboratoriskā izmeklēšana balstīta uz normatīvās dokumentācijas, labas laboratoriskās prakses, kā arī medicīnas un testēšanas laboratoriju standartu prasību ievērošanu ikdienas darbā [LVS EN ISO 15189:2013 un LVS ISO/IEC 17025:2018] un to realizē Laboratoriju departaments (turpmāk - LBD), kura sastāvā ietilpst: Hematoloģiskās izmeklēšanas nodaļa, Skrīninga nodaļa un Asins pagatavoju kvalitatītes kontroles laboratorija.

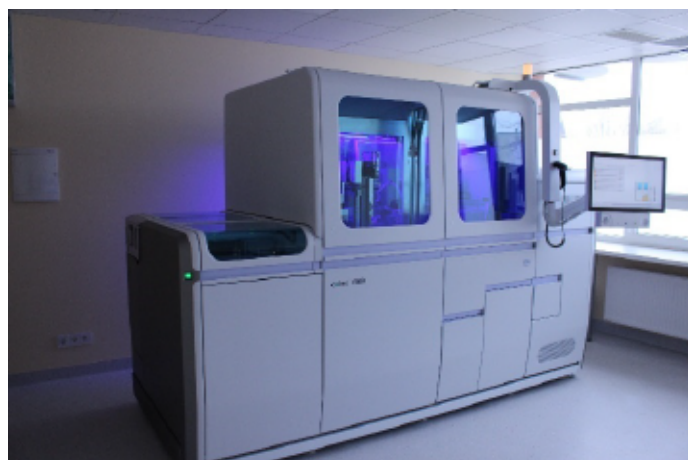
2.5.1. Obligāto infekciju skrīnings

2020. gadā seroloģiski izmeklēti 55 657 donoru asins paraugi, kā arī veiktas analīžu kontroles un atkārtota paraugu izmeklēšana primāri reaktīva rezultāta gadījumos un RIP. Seroloģisko analīžu kopskaita atšķirības katrai infekcijai veidojas no primārajiem donāciju testiem un atkārtotās izmeklēšanas pozitīva rezultāta gadījumā (algoritms), kā arī donoru analīžu kontroles testiem pēc noteikta laika perioda, iegūstot nepārliecinošus skrīninga apstiprinošo testu rezultātus.

Visi iegūtie primāri pozitīvie seroloģijas rezultāti izmeklēti atkārtoti pēc VADC noteikta algoritma un pēc tam nosūtīti apstiprinošai izmeklēšanai Latvijas infektoloģijas centra Nacionālajā mikrobioloģijas references laboratorijā.

Lai paaugstinātu asins komponentu drošību, kā papildus izmeklējumu seroloģiskajai izmeklēšanai, VADC pielieto molekulārās vīrusu izmeklēšanas metodi NAT (nukleīnskābju amplifikācijas tests), kas vienā testā izmeklē un definē šādu vīrusu ģenētiskā materiāla klātbūtni: HIV-1 RNS, HIV-1 RNS, HIV-2 RNS, HBV DNS, HCV RNS.

Molekulāro izmeklēšanu veic tikai seroloģiski negatīviem paraugiem NAT, apvienojot sešus donoru asins paraugus vienā paraugā (6 p).

Obligāto infekciju skrīninga veiktie izmeklējumi

GADS	Izmeklējumu skaits
2017	207 668
2018	224 629
2019	235 263
2020	301 660

"NAT" Donoru asins paraugu izmeklējumu skaits

2017. (6 paraugu kopa)	2018. (6 paraugu kopa)	2019. (6 paraugu kopa)	2020. (6 paraugu kopa)
47473	55791	58407	56035

2.5.2. Imūnhematoloģiskā izmeklēšana

1) Donoru imūnhematoloģiskā izmeklēšana

Katram donora asinsparaugam nosaka asinsgrupu, rēzus faktoru, fenotipu un veic antivielu skrīninga testu (pirmreizējiem donoriem)

VADC veiktie izmeklējumi donoriem

Izmeklējumi	GADS		
	2018	2019	2020
Asins grupas noteikšana ar dubultreakciju un Rh(D) noteikšana ar mikroplašu metodi	51949	53255	51769
Asins grupas noteikšana ar dubultreakciju un Rh(D)fenotipa un Kell antigēna noteikšana ar mikroplašu metodi	12508	11887	11113
Kopā ar citiem izmeklējumiem	80760	83666	84402

2) Paplašināti fenotipizēto donoru datu bāzes uzturēšana.

Aloimunizētu (ar antivielām iepriekš sensibilizētu) pacientu nodrošināšanai ar saderīgu EM, VADC uztur un regulāri papildina paplašināti fenotipizēto donoru datu bāzi. Regulāri veic donoru izmeklēšanu visās klīniski nozīmīgās eritrocitāro antigēnu sistēmās (16 antigēni), kas nepieciešams, piemērojot saderīgu EM aloimunizētiem pacientiem.

3) Pacientu konsultatīvā izmeklēšana.

VADC arī ir vienīgā vieta valstī, kas nodrošina nepārtrauktu konsultatīvo imūnhematoloģisko palīdzību visas valsts ārstniecības iestāžu pacientiem un privātpersonām imūnhematoloģijas jomā:

- risinājumu asins grupas un rēzus piederības problemātiskas noteikšanas gadījumos;
- antieritrocitāro antivielu identifikāciju;
- klīniski nozīmīgu antieritrocitāroantivielu titrēšanu grūtniecēm;
- EM saderināšanu aloimunizētām personām u.c. sarežģītos gadījumos;
- paplašinātu eritrocītu fenotipizāciju;
- transfūziju reakciju izmeklēšanu;
- pozitīva tieša antiglobulīna testa analīzi;
- jaundzimušā hemolītiskās slimības laboratorisko diagnostiku un EM saderināšanu;
- telefonisku konsultāciju klīnicistiem un laboratoriju speciālistiem;
- izmeklējumus autoimūnas hemolītiskās anēmijas pacientiem.

Veiktie izmeklējumi pacientiem

	GADS			
	2017	2018	2019	2020
Testu skaits gadā	6715	8569	8920	9269
no tiem: Asins saderības testi	2113 (cito 279)*	2268 (cito 298)*	2593 (cito 441)*	2693 (cito 411)*

* neatliekamajos gadījumos, t.sk. nakts un brīvdienu laikā, nodrošinot 24/7 asins saderības testu veikšanu un EM piemēklēšanu

Antivielu identifikācija (donori/pacienti)

	GADS		
	2018	2019	2020
Primāri identificētas antivielas un izsniegta imunizētas personas pase (donori/pacienti)	331 15/317	350 13/337	275 16/259

2.5.3. Asins komponentu kvalitātes kontrole

VADC Kvalitātes laboratorija veic centralizētu asins pagatavošanu kvalitātes kontroli visā valstī sagatavotajiem asins komponentiem.

Veikto kvalitātes izmeklējumu skaits

Nr. p.k	Asins komponenta veids	GADS		
		2018	2019	2020
1.	Eritrocītu masa	1178	1058	991
2.	Plazma pirms sasaldēšanas	572	569	481
3.	Svaigi saldēta plazma	491	542	496
4.	Krioprecipitāts	96	112	108
5.	Trombocītu masa	240	232	240
6.	Ārpus plāna	140	703	1425
7.	Leikocītu-trombocītu slānis	411	393	332
8.	Donoru asinis (kop.olbaltums)	-	827	757
9.	Donoru asinis (hemoglobīns)	-	36	65
	KOPĀ	3128	4492	4895
	Testēto parametru skaits	15140	18645	20474

3. VALSTS ASINS DIENESTA VIENOTĀS INFORMĀCIJAS SISTĒMAS DARBĪBA

2020. gadā nodrošināta Valsts asins dienesta vienotās informācijas sistēmas pieejamība. Aprēķinot sistēmas kopējo pieejamību, ir ņemti vērā serveru, datortīkla un datu bāzes nepārtrauktās darbības rādītāji.

Pieļaujamais (drošības politikā noteiktais) darbības pārtraukuma laiks nepārsniedz 8 stundas mēnesī. Pārskata periodā šis rādītājs nav ticis pārsniegts vai sasniegts nevienā no pārtraukuma epizodēm, kas liecina par stabilu sistēmas atbalstu, apkalpošanu un darbību pārskata periodā kopumā.

Sistēmas apkopju darbi, kas prasa serveru pārstartēšanu un, līdz ar to arī – plānotu darbības pārtraukumu, tiek mērķtiecīgi organizēti, lai iespējami mazāk traucētu sistēmas lietotāju darbu ar iestādes klientiem.

Tā ietvaros Informācijas tehnoloģiju departaments organizē:

- pasākumus, lai nodrošinātu informācijas pieejamību;
- pasākumus, lai nodrošinātu informācijas integritāti (pilnīgas un nemainītas informācijas saglabāšana);
- pasākumus, lai nodrošinātu informācijas konfidencialitāti (informācijas nodošana tikai tām personām, kuras ir pilnvarotas to saņemt un lietot);
- sistēmas informācijas resursu (datņu - arī to, kas satur sistēmā glabājamo, apstrādājamo un sistēmas lietotājiem pieejamo informāciju) aizsardzību;

- sistēmas tehnisko resursu (serveri, datori, programmatūra, datu nesēji, datortīkla iekārtas) aizsardzību;
- sistēmas drošības risku novērtēšanu, sistēmas apdraudējumu noteikšanu, sistēmas drošības incidentu atklāšanu/izmeklēšanu, sistēmas darbības atjaunošanu pēc drošības incidentiem.

Visā pārskata periodā tika nodrošinātas procedūras - sistēmas datu integritātes, konfidencialitātes un pieejamības uzturēšanai. Ārējo kiberapdraudējumu apjomam pēdējos gados visā pasaulē ir tendence strauji pieaugt un attīstīties to daudzveidībā. Neskatoties uz ārējiem draudiem, pārskata periodā nodrošināta stabila un droša sistēmas darbība. Nav bijuši drošības incidenti, nav tikuši bojāti vai pazaudēti dati. Sistēmas darbības nepārtrauktība nodrošināta apjomā, kas pārsniedz noteiktās prasības.

4. FINANŠU RESURSI

Centra kopējie pārskata periodā piešķirtie finanšu resursi ir 9 884 520 EUR, tai skaitā:

- Apakšprogrammai 39.03.00 "Asins un asins komponentu nodrošināšana" - 8 716 945 EUR
- Apakšprogrammai 02.04.00 "Rezidentu apmācība" - 27 331 EUR
- Apakšprogrammai 62.08.00 "Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekts veselības jomā īstenošana (2014-2020)" - 1 103 482 EUR
- Apakšprogramma 99.00 "Līdzekļi neparedzētiem izdevumiem" - 36 762 EUR.

Apakšprogramma 39.03.00 "ASINS UN ASINS KOMPONENTU NODROŠINĀŠANA" 2020. gada valsts budžeta izpilde, salīdzinot ar 2019. gada izpildi (EUR)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2019. gada izpilde	2020. gadā	
			apstiprināts	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	9 215 385	8 716 945	8 250 070
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	9 136 814	8 616 968	8 154 205
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	78 571	99 977	95 865
2.	Izdevumi (kopā)	9 214 591	8 716 973	8 226 131
2.1.	Atlīdzība	2 963 781	3 353 330	3 353 330
	tai skaitā, atalgojums	2 243 633	2 556 369	2 556 371
2.2.	Preces un pakalpojumi	5 040 053	4 825 934	4 420 071
2.3.	Kapitālie izdevumi	1 210 757	537 709	452 730

Pārskata perioda izdevumu samazinājums salīdzinājumā ar 2019.gada pārskata perioda izpildi sastāda 89,3 %. VADC 2020. gada 12 mēnešu izdevumu izpilde - 8 226 131 EUR salīdzinājumā ar 2019. gada 12 mēnešu izdevumu izpildi - 9 214 591 EUR ir mazāka par 989 460 EUR.

Pārskata periodā paveiktais:

- ✓ Nodrošināts Ārstniecības iestāžu pieprasījums pēc EM par 98,6%;
- ✓ Atvērta VADC Kurzemes filiāle Liepājā un uzsākta donoru pieņemšana;
- ✓ VADC ārstniecības personām nodrošināts 10% valstī noteiktais veselības aprūpes sistēmas darbinieku darba samaksas pieaugums;
- ✓ Lai nodrošinātu Labas ražošanas prakses (GMP) prasības, 2020. gadā VADC laboratorijās un iestādes telpās veikti vairāki iekšējie remontdarbi;

- ✓ Lai nodrošinātu asins komponentu uzglabāšanas un sagatavošanas iekārtu darbību, ražošanas procesu nepārtrauktību un kvalitāti, 2020. gadā veselības reformas ietvaros tika iegādātas un uzstādītas jaunās medicīnas tehnoloģiskās iekārtas;
- ✓ Panākta NAT izmeklējumu izdevumu ekonomija, kas tika īstenota, veicot reaģentu izlietojuma stingru kontroli;
- ✓ Piesaistīts finansējums 2 Rezidentu apmācībām Transfuzioloģijas jomā;
- ✓ Panākta Horizon sniegto pakalpojumu izdevumu centralizēšana;
- ✓ 2020. gadā samazinājušies izdevumi iekārtu, inventāra un aparatūras remontiem, kas saistīts ar Veselības reformas pasākumu īstenošanu un iegādātajām 75 medicīnas iekārtām, kas nodrošina efektīvu asins komponentu uzglabāšanas iekārtu un asins komponentu sagatavošanas iekārtu darbību, ražošanas procesu nepārtrauktību un kvalitāti.

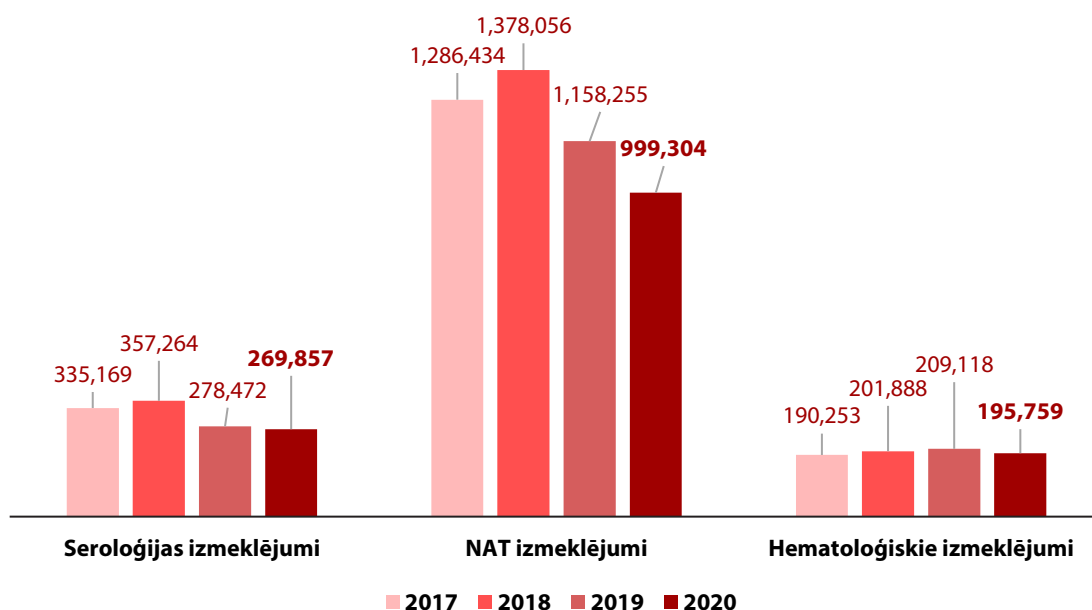
VADC izdevumu struktūrā lielākā daļa 40,9% jeb 3 365 763 EUR ir izdevumi, kas nepieciešami asins sagatavošanai VADC un ASN - reaģentu iegādei un citiem asins sagatavošanas izdevumiem, un donoru kompensācijām par zaudēto asins apjomu.

Lai uzlabotu agrīnāku vīrusu infekcijas diagnostiku, VADC no 2016.gada 1. augusta NAT izmeklējumos izmanto kopas no 6 asins paraugiem (24 vietā). Attiecīgi 2017.gadā VADC tika piešķirts papildus finansējums 418 122 EUR, lai nodrošinātu asins molekulārās izmeklēšanas metodes jutības rādītāju uzlabošanu. Lai turpinātu īstenot reformas un uzlabotu vīrusu molekulārās izmeklēšanas analītiskās jutības rādītājus, 2018.gadā un 2019.gadā - katrā papildus tika piešķirti 579 656 EUR.*

Salīdzinot pārskata gada un 2016.gada izdevumus 1 izmeklējumam, NAT izmeklējumu izdevumu ekonomija ir 7,71 EUR, kas tika panākta, veicot reaģentu izlietojuma stingru kontroli. 2020.gadā 56 040 veiktiem izmeklējumiem kopsummā veido izdevumu ekonomiju 432 068 EUR un novirzīta asins komponentu sagatavošanas procesa kvalitātes uzlabošanai.

*Pārskata gada finansēšanas plāna bāzes summā tika iekļauts NAT paredzamais finansējums.

VADC laboratoriju faktiskās izmaksas 2017. - 2020. gadā (EUR)

4.1. MAKSAS PAKALPOJUMU IZPILDE

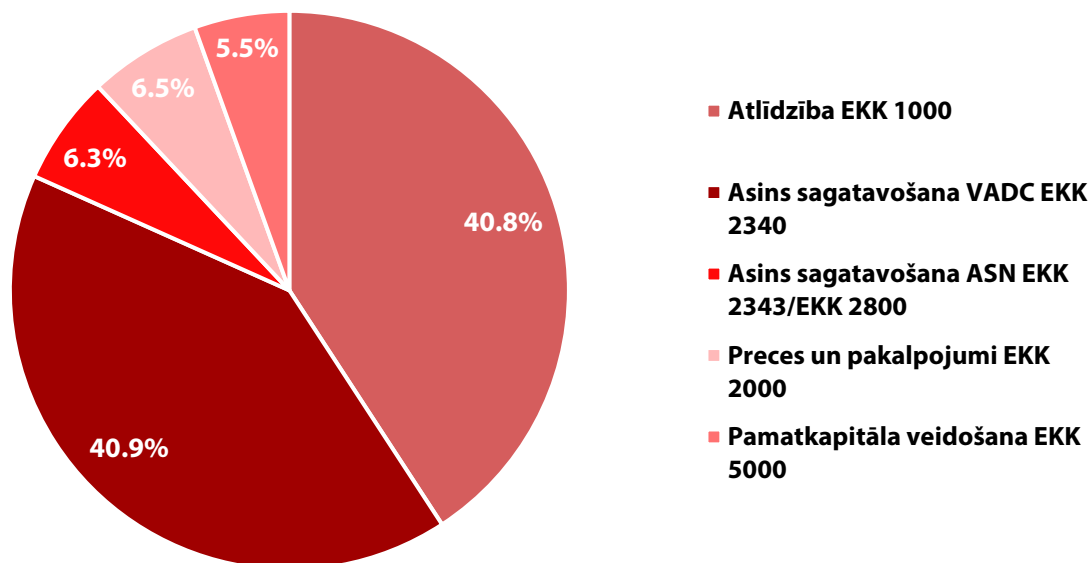
VADC ieņēmumus no maksas pakalpojumiem saņem par veiktajiem laboratoriskajiem izmeklējumiem ārstniecības iestādēm, apmācības pasākumiem ārstiem un vidējam medicīniskajam personālam kvalifikācijas un zināšanu paaugstināšanai transfuzioloģijas un imūnhematoloģiskās izmeklēšanas jomās.

VADC galvenais maksas pakalpojumu veids ir ieņēmumi no laboratorijas izmeklējumiem ārstniecības iestādēm - 61 962 EUR (64.6% no visiem maksas pakalpojumu ieņēmumiem). Pārskata gadā, salīdzinot ar 2019. gadu – 60 253 EUR laboratorijas izmeklējumu sniegšanas ieņēmumi palielinājušies par 1 709 EUR, kas saistīts ar veikto izmeklējumu skaita palielināšanos.

Ziedojumi un dāvinājumi 2018. - 2020. gadā (EUR)

	GADS		
	2018	2019	2020
Ziedojumi un dāvinājumi	26,0 EUR	431,0 EUR	20,9 EUR

VADC izdevumu izpildes struktūra 2020.gadā (%)

5. INTEGRĒTĀ KVALITĀTES UN RISKU VADĪBAS SISTĒMA

VADC integrētā Kvalitātes un risku vadības sistēma ir vērsta uz kvalitātes un drošības prasībām atbilstošu asins komponentu sagatavošanu un izplatīšanu ārstniecības iestādēm. VADC integrētā Kvalitātes un risku vadības sistēma ir izstrādāta un ieviesta, pamatojoties uz:

- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/98/EK (2003.gada 27.janvāris), ar kuru nosaka kvalitātes un drošības standartus attiecībā uz cilvēka asins un asins komponentu savākšanu, testēšanu, apstrādi, uzglabāšanu un izplatīšanu, kā arī groza Direktīvu 2001/83/EK;
- Komisijas Direktīvas 2005/62/EK (2005.gada 30. septembris) par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/98/EK piemērošanu attiecībā uz Kopienas standartiem un specifikācijām, kas attiecas uz asins sagatavotāju kvalitātes sistēmu;
- Komisijas Direktīvas 2005/61/EK (2005.gada 30.septembris), ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/98/EK attiecībā uz izsekojamības prasībām un nopietnu blakņu un nevēlamu notikumu paziņošanu;
- Komisijas Direktīvas 2003/94/EK (2003.gada 8. oktobris), ar ko nosaka labas ražošanas prakses principus un pamatnostādnes attiecībā uz cilvēkiem paredzētām zālēm un pētāmām cilvēkiem paredzētām zālēm;
- Komisijas Direktīva 2004/33/EK (2004. gada 22. marts) par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/98/EK piemērošanu attiecībā uz dažām tehniskajām prasībām asinīm un asins komponentiem;
- Guide to the preparation, use and quality assurance of blood components;
- LVS EN ISO 15189:2013 „Medicīnas laboratorijas. Kvalitātes un kompetences prasības”;
- LVS EN ISO/IEC 17025:2018 „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības (ISO/IEC 17025:2017”.

Integrētā kvalitātes vadības elementi

Personāla vadība	Dokumentu vadība	Telpu uzturēšana	Med. aprīkojuma/ reaģentu vadība	Medicīnisko iekārtu vadība
Pamatdarbības procesi	Kvalitātes nodrošināšana	Kvalitātes vadība	Kvalitātes kontrole	Līgumu pārskate
Audits	Neatbilstību vadība	Nepārtraukta kvalitātes nodrošināšana	Pārmaiņu vadība	Risku vadība

VADC KVS

5.1. KVALITĀTES SISTĒMAS DOKUMENTU VADĪBA

Dokumentu vadības rezultatīvie rādītāji liecina, ka KVS dokumentācija tiek optimizēta, nepārtraukti uzlabota un pilnveidota. Galvenokārt, dokumentu aktualizācija un jaunu dokumentu izstrāde bija saistīta ar:

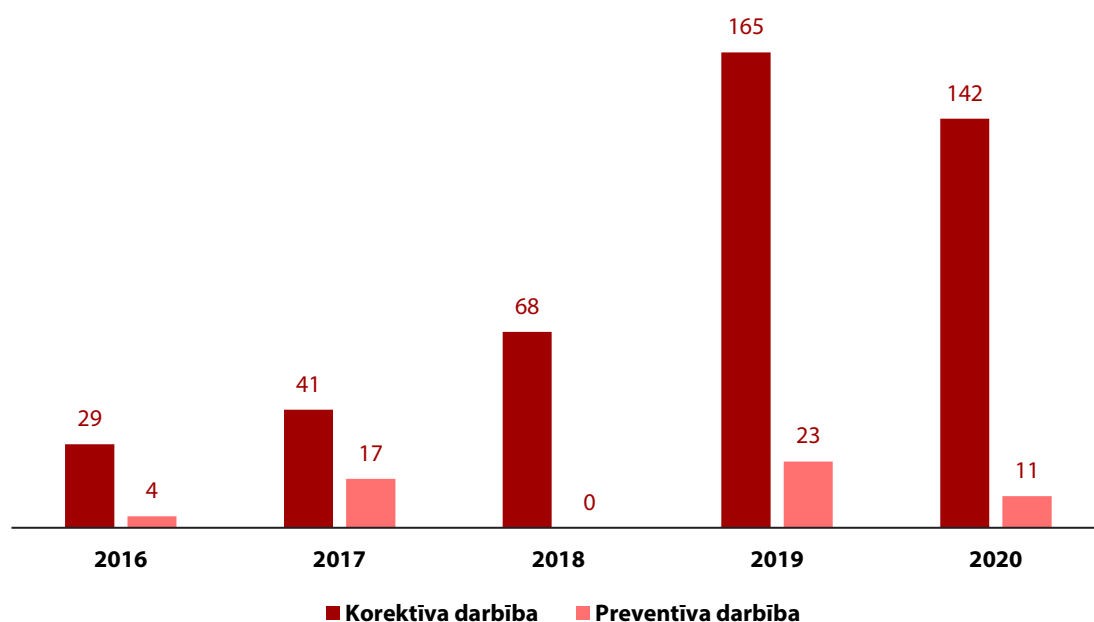
- Izmaiņām asins, asins komponentu sagatavošanas, kā arī donoru asins paraugu izmeklēšanas procesos, sakarā ar jaunu iekārtu iegādi un ieviešanu;
- Iekšējo auditu (KVS, IA) un ārējo pārbažu/ auditu (LATAK, ZVA) laikā konstatēto neatbilstību un novērojumu novēršanu;
- Labas prakses prasību ieviešanu darbā;
- Jaunas Kurzemes filiāles izveidi;
- 100% EM filtrācijas ieviešanu;
- KVS dokumentu optimizāciju, apvienošanu un pilnveidošanu;
- Dokumentācijas pārskatīšanas procesā konstatēto neatbilstību novēršanu;
- Izmaiņām ārējos normatīvos aktos;
- Jaunu dokumentu izstrāde sakarā ar COVID-19 pandēmiju, vakcīnu uzglabāšanu un izsniegšanu ārstniecības iestāžu vakcinācijas kabinetiem.

5.2. KOREKTĪVA UN PREVENTĪVA DARBĪBA (KAPA)

Korektīva un preventīva darbība ir kvalitātes vadības sistēmas elements, kas tiek lietots, lai uzlabotu VADC integrētās Kvalitātes un risku vadības sistēmas efektivitāti kopumā un VADC darbību kopumā. KAPA kā sistēmas elementa mērķis ir nodrošināt korektīvo un preventīvo darbību efektīvu un lietderīgu plānošanu, īstenošanu un uzraudzību.

Korektīvas darbības mērķis ir novērst neatbilstības cēloņus un to atkārtošanos. Korektīvām darbībām jābūt samērojamām ar problēmas svarīgumu un riska pakāpi, kā arī adekvātām neatbilstības izraisīto seku ietekmei. Preventīvas darbības mērķis ir novērst potenciālās neatbilstības cēloņus un to rašanos. Preventīvām darbībām jābūt samērojamajām ar potenciālās problēmas ietekmi.

Korektīvu un preventīvu darbību attiecība (2016. - 2020.gads)

5.3. IEKŠĒJIE KVALITĀTES VADĪBAS SISTĒMAS AUDITI

Kopumā 2020.gadā tika ieplānots veikt KVS auditus 18 procesos.

Kvalitātes vadības sistēmas audita rezultātā:

- tiek novērtēta VADC noteikto procesu KVS attiecībā pret noteiktajām prasībām, kā arī tiek panākta KVS uzlabošana un pilnveidošana;
- tiek veicināta sadarbība ar struktūrvienībām - dokumentu izstrādē, kā arī struktūrvienību funkciju un uzdevumu izpildē;
- tiek veidota darbinieku izpratne par VADC KVS, ievērojot normatīvo aktu prasības.

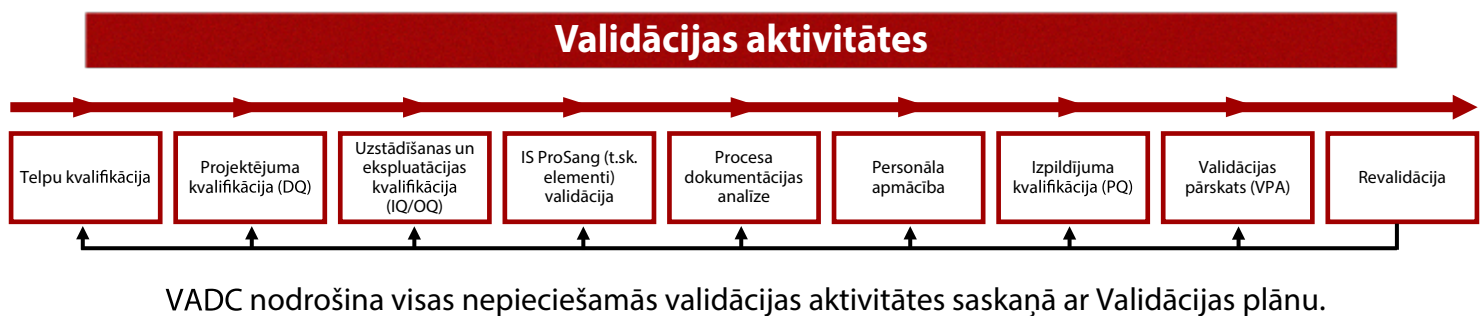
Ņemot vērā epidemioloģisko situāciju valstī un ar to saistītos ierobežojumus, 2020.gadā tika izstrādāts Piegādātāju audita aptaujas veidlapas projekts, ar mērķi nodrošināt Piegādātāju auditu veikšanu attālināti.

2020. gadā tika apstiprināts auditu plāns 2020. - 2021.gadam. KVS auditu pieeja – pēc procesiem, kas līdz šim ir vērtējama kā efektīva, jo ļauj apzināt visu saistošo normatīvo aktu prasības un novērtēt procesu atbilstību noteiktām prasībām. Auditā plānā ir ietvertas sekojošu normatīvo aktu prasības: 27.12.2005 MK noteikumi Nr. 1037 "Noteikumi par cilvēku asiņu un asins komponentu savākšanas, testēšanas, apstrādes, uzglabāšanas un izplatīšanas kvalitātes un drošības standartiem un kompensāciju par izdevumiem zaudētā asins apjoma atjaunošanai", LVS EN ISO 15189:2013 "Medicīnas laboratorijas. Kvalitātes un kompetences prasības", LVS EN ISO/IEC 17025:2018 "Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības", Labas prakses pamatnostādnes.

5.4. VALIDĀCIJA

Validācija ir nepārtrauktas ikdienas aktivitātes, kuru rezultāti apliecina procesu/sistēmu/metožu atbilstību noteiktām prasībām, kā arī sniedz liecības par procesu/sistēmu/metožu stabilitāti.

Validācija ir kvalitātes nodrošināšanas sistēmas elements, kas ietver nepārtrauktas ikdienas aktivitātes, lai nodrošinātu kvalitātes un drošības standartiem atbilstošu asins komponentu sagatavošanu, uzglabāšanu, transportēšanu un izplatīšanu ārstniecības iestādēm. Validācijas gaitā iegūtie rezultāti apliecina pamatdarbības procesu un to ietekmējošo sistēmu atbilstību noteiktām prasībām.

5.5. VIGILANCE

Vigilance ir sistēma, ko veido ārējo normatīvo aktu noteikta ziņošana un brīvprātīgas ziņošanas prakse, ietver ziņošanu par visiem nevēlamajiem notikumiem un blaknēm, t.sk. no ASN un AK. Ziņošana kā pienākums ir noteikta sadarbības līgumos, iekļaujot arī ziņošanai paredzētās veidlapas, ko ir izstrādājis VADC.

Nevēlams notikums ir jebkurš nevēlams notikums, kas var ietekmēt ar asiņu vai asins komponentu savākšanas, testēšanas, apstrādes, uzglabāšanas un izplatīšanas procesus, asiņu un asins komponentu kvalitāti un drošumu, kā arī pārējos VADC procesus.

Blakne ir nevēlama reakcija donoram/pacientam saistībā ar asins/asins komponentu nodošanu vai pārlišanu.

Kopumā 2020. gadā reģistrēti 390 ziņojumi, no kuriem:

- 321 ziņojumi par nevēlamiem notikumiem;
- 68 ziņojumi par recipientu un donoru blaknēm.

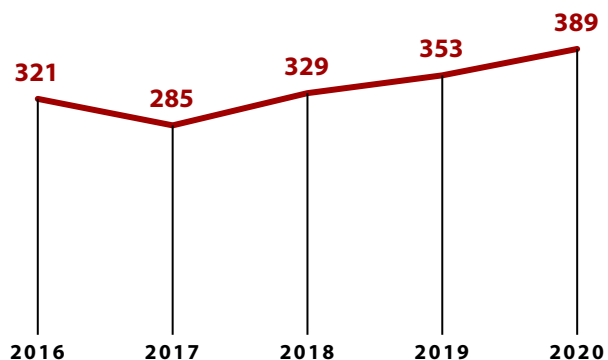
Ziņojumu skaits turpina palielināties un ir augstākais rādītājs pēdējos 5 gados. Tas saistīts ar aktīvāku ziņošanu

5.5.1. Ziņojumi par nevēlamiem notikumiem

2020. gadā tika saņemti 266 ziņojums no Centra SV, no kuriem 35 ir par NN ASN. Salīdzinājumā ar pagājušo gadu, ziņošanas aktivitāte un NN skaits ir palielinājies par 15 ziņojumiem jeb 5,6%.

- 266 saņemti no VADC struktūrvienībām, t.sk. par notikumiem ASN;
- 37 saņemti no AK;
- 18 saņemti no ASN.

Saņemto ziņojumu (nevēlamo notikumu un blakņu) skaits

5.5.2. Blaknes recipientiem

Kopumā no ārstniecības iestāžu Asins kabinetiem saņemti 33 ziņojumi par blaknēm recipientiem saistībā ar asins komponentu transfūziju.

5.5.3. Blaknes donoriem

Kopumā saņemti 35 ziņojumi par 158 blaknēm donoriem:

- 145 vieglas vazovagālas,
- 11 vidēji smagas vazovagālas,
- 1 vidēji smaga hametoma,
- 1 nopietna

Blakņu skaits sastāda 0,29% no kopējā donāciju skaita valstī (56339 donācijas, t.sk. aferēzes procedūras) jeb 0,16% uz 100 000 donācijām. Blakņu skaits salīdzinājumā ar 2019. gadu ir zemākais reģistrētais pēdējo 5 gadu laikā.

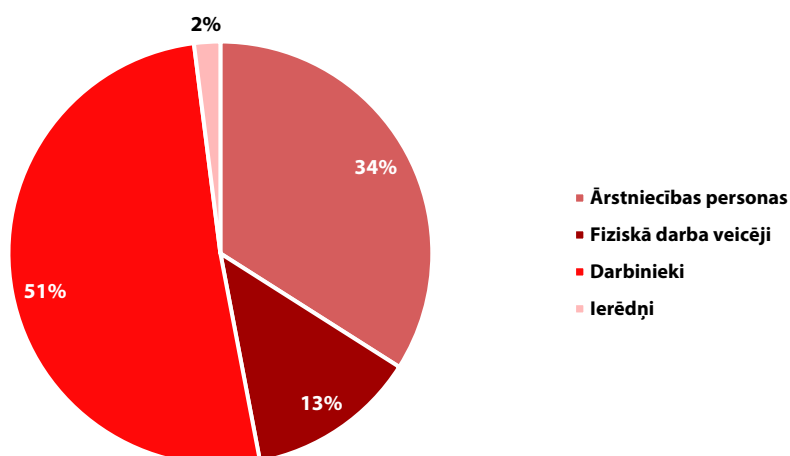
6. PERSONĀLS

Saskaņā ar VADC amatu saraksta datiem uz 2020.gada 31.decembri VADC kopumā bija 200 amata vietas. Kopumā VADC strādā 138 ārstniecības un ārstniecības atbalsta personas – 17 ārsti, 14 ārstu palīgi, 45 medicīnas māsas, 16 māsu palīgi, 17 laboratorijas speciālisti. 2020.gadā VADC darbu uzsāka 27 darbinieki, savukārt darba tiesiskās attiecības tika izbeigtas ar 18 darbiniekiem.

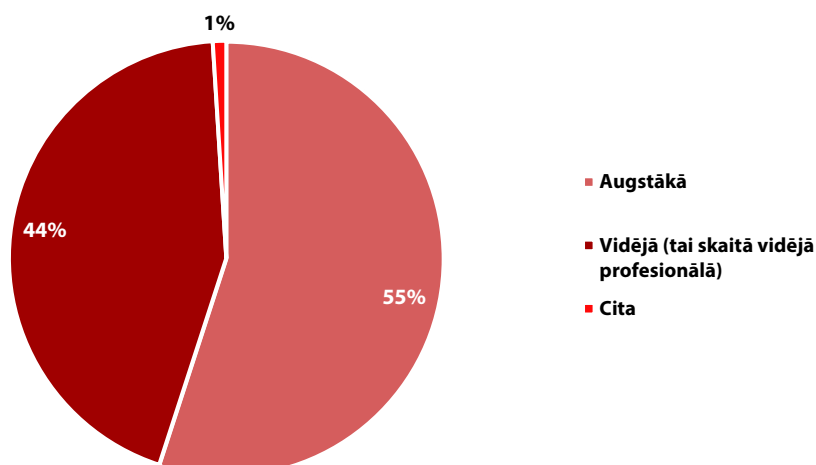

Lai pilnveidotu savas profesionālās zināšanas, VADC darbinieki ir piedalījušies kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumos un mācībās, piemēram, par risku vadības ieviešanu, tehnisko specifikāciju sagatavošanu, darba drošību, iepirkumiem, kvalitātes vadību, IT drošību, saskarsmi un komunikāciju pacientu aprūpē, neatliekamo palīdzību u.c. VADC darbinieki ir piedalījušies kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumos gan Latvijā, gan ārzemēs. Tāpat visi VADC struktūrvienību vadītāji 2020. gadā piedalījās padziļinātās apmācībās par komandas darba veidošanu.

Amata statusu % sadalījums 2020.gada 31.decembrī

Personāla izglītības līmeņu procentuālais sadalījums

7. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU - DONORU PIESAISTE

2020.gads iesākās ar stabilu asins krājumu. Lai to nodrošinātu tika īpaša veidota reklāmas kampaņa "Ziedo no sirds", kā arī Pateicības koncerts donoriem. No marta visas komunikācijas aktivitātes tika pakārtotas donoru piesaistes nodrošināšanai saistībā ar vīrusa Covid-19 izplatību. Pateicoties pastāvīgai donoru izglītošanai par drošības pasākumiem un nepieciešamību turpināt ziedot asinis šajā periodā, slimnīcu pieprasījums pēc eritrocītu masas nodrošināts par 98,7%. Neraugoties uz sarežģītajiem apstākļiem, visā valstī donori asinis nodevuši 51 100 reizes, kas ir tikai par 2 714 reizēm jeb 5% mazāk nekā pērn.

2020. gada Sabiedrisko attiecību nodaļas darba prioritātes tika noteiktas:

- nodrošināt donoru piesaisti stabila asins krājuma uzturēšanai;
- turpināt pētīt donoru motivāciju un apmierinātību;
- veikt nepieciešamos sagatavošanās darbus mājaslapas satura pārvietošanai valsts un pašvaldību iestāžu vienotās platformas projekta ietvaros;
- izglītēt un informēt pacientu tuviniekus par nepieciešamību ziedot asinis, tādējādi sniedzot savu ieguldījumu piederīgo ārstēšanās laikā;
- nodrošināt VADC darbinieku saliedēšanās pasākumus un veicināt iekšējo kultūru;
- veicināt VADC tēlu un donoru kustības popularizēšanu valstī, veidojot dažādus sadarbības projektus un veicinot sadarbību ar plašsaziņas līdzekļiem.

Saistībā ar ārkārtējās situācijas izsludināšanu daļa no plānotajām iecerēm realizētas mazākā apjomā nekā plānots vai atlikta līdz situācija valstī stabilizēties.

- izstrādāt papildu komunikācijas aktivitātes jauniešu iesaistei donoru kustībā;
- popularizēt izbraukumu rīkošanu uzņēmumos un veidot ciešāku sadarbību ar Donoru dienu rīkotājiem.

Lai noturētu donoru aktivitāti Covid-19 vīrusa izplatības laikā, jau sākumā posmā tika izveidoti vairāki informatīvie materiāli – viegli saprotamas publikācijas un infografikas mājaslapai, soc. tīkliem un medijiem. Kā arī uzturēta aktīvā komunikācija ar nacionālajiem un reģionālajiem medijiem, lai par izbraukumiem informētu iespējami plašāku donoru loku.

Paralēli noteiktajām prioritātēm komunikācijas speciālisti turpināja informēt sabiedrību par asins ziedošanu, VADC izbraukumiem, nepieciešamajām asins grupu rezervēm, ieteikumiem donoriem un citiem jautājumiem, sniedza atbildes uz sociālo tīklu un mājaslapas sadaļā iesūtītajiem jautājumiem, kā arī meklēja jaunus risinājumus donoru kustības popularizēšanai.

2020. gadā tika turpināta esošā sadarbība ar veikalu tīklu "top!", "Clear Channel" un "Delfi". Sadarbībā ar veikalu tīklu "top!" divas reizes VADC reklāma tika izvietota uz reklāmas avīzes vāka, kā arī vasaras mēnešos veikalos tika atskaņots VADC reklāmas rullītis, kas palīdzēja piesaistīt reģionu donoru atsaucību.

Kontaktu skaits tirdzniecības centros Rīga Plaza un Domina – 37 451 581, Brīvības ekrāna plūsma trīs nedēļu periodā (Juglas virz.) – 1122 492. Kampanja ļāva nodrošināt nepieciešamās asins rezerves un veiksmīgi iesākt 2020.gadu.

7.1. AKCIJAS, PASĀKUMI UN SADARBĪBAS DONORU PIESAISTĪŠANAI

“VADC Pateicības koncerts donoriem”

2020. gada 15. februārī VADC uz donoru Pateicības koncertu kino “Splendind Palace” aicināja donorus, kuri 2019. gadā ziedojuši asinis un asins komponentus. Koncertā uzstājās grupas “Tautumeitas”, “Saldās sejas”, “Keksi”, Monta, Gatis Mūrnieks, un Matīss Pavītols. Pasākums bija labi apmeklēts, kā arī koncerts pirmo reizi tika translēts televīzijas tiešraidē TV24 ēterā.

“Ēnu diena”

2020. gada 13. februārī 23 zinātkāri jaunieši varēja ielūkoties VADC speciālistu darba ikdienā. Šajā dienā skolēni iepazinās ar Asins pagatavošanu nodaļā, Administratīvā departamenta, Donoru nodaļā, Laboratoriju departamenta, izbraukumu projekta vadītājas un Kvalitātes un risku vadības departamenta darba specifiku.

Pēdējos gados arvien turpina pieaugt skolēnu skaits, kas vēlas iepazīties ar VADC ikdienu un darbinieku profesijām.

Sadarbība ar veikalu tīklu “top!”

Arī 2020. gadā turpinājām pērn veiksmīgi uzsāktu sadarbību ar “top!” Šajā gadā divas reizes VADC reklāma tika izvietota uz reklāmas avīzes vāka, vasaras mēnešos veikalos atskaņoja VADC radio reklāmas rullīti, kā arī izvietoja informāciju par Donoru dienām reģionālajos veikalos un sociālajos tīklos, kas palīdzēja piesaistīt uzrunāt donorus reģionos.

Pasaules asinsdonoru diena

Par godu šai dienai sadarbībā ar ziņu portālu “Delfi” tika sagatavota intervija latviešu un krievu valodā ar RAKUS 13. nodaļas vadītāju, ķirurgu un aktīvu donoru Aleksejs Kaminski, kurš intervijā dalījās, kā pats kļuva par donoru un kāpēc donoru nodotās asinis ir ļoti nepieciešamas. No 14.jūnija facebook lapas sekotājiem tika sniegta iespēja izmantot īpašo asins donoru kustības bildes rāmīti. Atbilstoši aicinājumiem vairāk laika pavadīt ārā, VADC apkārtnē Iļģuciemā tika izveidots īpašs sirds formas maršruts, kuru ikviens bija aicināts izstaigāt, izbraukt ar velosipēdu vai izskriet sev ērtā laikā. VADC sadarbības partneris “Stirnu buks” šo aicinājumu publicēja ar arī savos sociālo mediju kontos.

Sadarbība ar “EHR” radio staciju

Lai palīdzētu ar donoru piesaisti vasaras periodā. Jūnijā tika izveidoti jauni radio rullīši latviešu un krievu valodā, kuri bez maksas tika translēti vairākos “EHR” kanālos. Sadarbības ietvaros “EHR” digitālajos kanālos tika izvietotas arī VADC reklāmas. Tā kā radio “EHR” kanāli ir vieni no klausītākajiem Latvijā, šis kanāls ļāva sasniegt jaunas un plašas potenciālo donoru auditorijas.

Sadarbība ar veikalu tīklu "Rimi"

"Rimi" reklāmas kampaņas ietvaros, jūlijā tika veidota komunikācija par imunitātes mēnesi, kurā uzsvars bija likts uz pareizu uzturu un labo darbu – pozitīvu emociju veidošanu. Sadarbības ietvaros informācija par VADC tika iekļauta TV klipā, radio rullītī, kā arī izvietota sociālajos medijos. Informēšana par pareizu uzturu ir arī viena no VADC prioritātēm, saistībā ar hlozes (treknu asiņu) gadījumu pieaugumu donoru vidū. Jūlijā arī vairāki specializētā autobusa izbraukumi notika pie Rimi veikaliem gan Rīgā, gan reģionos.

Sadarbība ar degvielas uzpildes staciju tīklu "Virši"

2020. gadā jauna sadarbība sākta ar degvielas uzpildes staciju tīklu "Virši", kas arī turpmāk palīdzēs ar informatīvo atbalstu, izvietojot asins krājumu degvielas uzpildes sūkņos. 2021. gadā plānota sadarbības attīstīšana, donoriem piedāvājot citus labojumus – kafijas kuponus un dažādus suvenīrus.

"Sarunu festivāls "LAMP"

2020. gadā sarunu festivāls LAMP norisinājās neierastā formātā – pirmo reizi diskusijas notika ne tikai klātienē, bet arī digitāli.

Arī šajā gadā VADC piedalījās Valsts Kancelejas rīkotā diskusijā "Sporta gars jeb efektīva darbība mājās un valstī", kas notika 04.09. VADC direktore E.Pole sarunas laikā dalījās ar pieredzi, kā VADC īstenoja darbības nepārtrauktību ārkārtējās situācijās apstākļos.

Dalība "Labo darbu nedēļa"

Jau vienpadsmito gadu, no 5. līdz 11. oktobrim, notika labdarības organizācijas "Palīdzēsim.lv" rīkotā akcijā "Labo darbu nedēļa", kuras laikā ikviens tika aicināts sniegt palīdzību līdzcilvēkiem un vairojot palīdzēšanas kultūru Latvijā Plānoto labo darbu sarakstā tika ievietots aicinājums vairojot labo, ziedojot asinis.

Sadarbība ar Latvijas aptieku

2020. gadā turpinājām sadarbību ar "Latvijas aptieku". Tās ietvaros piedāvājām donoriem, kuri asinis ziedojuši vismaz trīs reizes gadā, saņemt īpašo aptiekas Sudraba karti. Tāpat sadarbības ietvaros katru mēnesi Latvijas aptiekas avīzē tika publicēta VADC aktuālā informācija, lai informētu cilvēkus par nepieciešamību ziedot asinis.

Ziemassvētku periods

Lai piesaistītu donorus pirms svētku periodā, tika pasūtītas pandēmijas laikam aktuālās sejas maskas, kuras saņēma visi donori, kursi ziedoja asinis pirms un starp svētku brīvdienām Rīgā. Lai netiktu atstāti novārtā reģionu donori, pārējās asins nodošanas vietās varēja saņemt zeķītes. Donori ļoti novērtēja sagādāto VADC pārsteigumu un komunikācija labi izplatījās digitālajā vidē. Šajā periodā paralēli aktīvi strādājām pie aktīvas sociālo tīklu komunikācijas, kā arī izvietojām radio reklāmu radio "Skonto" kanālos.

Sadarbība ar "Delfi", "DScreens", "Clear Channel"

Veiksmīgi attīstīta sadarbība ar ziņu portālu "Delfi", tagad ne tikai delfi.lv, bet arī rus.delfi.lv redzams asins krājuma attēlojums. Tāpat tika uzsākta jauna sadarbība ar "D Screens". Uzņēmuma vides ekrānos, kuri izvietoti dažādās vietās Rīgā ar augstu satiksmes plūsmu (A. Deglava 11 un 67, Maskavas 261, Bauskas 28, Nīcgales 2, Tilta iela 3, Stacijas laukums), tika izvietots asins krājums. Pērn veiksmīgi tūpināta sadarbība arī ar "Clear Channel" par vides reklāmu izvietojumu gan reklāmas stendos, gan digitālajā stendā Brīvības un Tallinas ielas krustojumā.

VADC Kurzemes filiāles atklāšana

6. oktobrī tika atklātas atjaunotās donoru pieņemšanas telpas Liepājas Reģionālajā slimnīcā. Darbs tika sākts jaunā statusā kā VADC Kurzemes filiāle. No Sabiedrisko attiecību nodaļas puses tika nodrošināts viss nepieciešamais atklāšanai, kā arī sniegts informatīvais atbalsts donoru piesaistei Liepājas reģionā.

Asins komponentu sagatavošanas nodaļas jauno telpu atklāšana

Par godu jauno telpu atklāšanai 15. maijā, tika izveidots video, lai parādītu asins komponentu sagatavošanas aizkulisēs, kā arī jaunās iekārtas. Video tika izsūtīt gan medijiem, gan izvietots sociālajos tīklos.

Pateicības Donoru dienu rīkotājiem

Lai pateiktos un veicinātu labas attiecības ar Donoru dienu rīkotājiem, arī pērn visa gada garumā tika domāts par īpašām dāvanām. 2019. gada nogalē tika saņemti īpaši koka kubiņi ar piparmētru sēklām (simbolizējot labo darbu vairošanu), bet 2020. gadā pasūtītas īpašas sirsniņ kastītes ar konfektēm un īpašiem citātiem no izbraukumu projektu vadītājas S. Teicānes, direktores E. Poles un citiem.

2020.gadā tika strādāts arī pie VADC asins nodošanas vietas "Gaiļezers" norāžu pilnveidošanas, kā rezultātā uzstādītas vairākas jaunas. Tāpat pēc remontu veikšanas ir izgatavotas jaunas norādes VADC galvenās ēkas iekštelpām.

Saistībā ar ārkārtējās situācijas izsludināšanu daļa no plānotajiem pasākumiem tika atcelti, kā, piemēram: Donoru dienas Rīgas lielākajās universitātēs, "Atvēto durvju dienas", "Muzeju nakts", izbraukums uz Jaunrades festivālu "iNovuss", Hokeja kluba Rīgas "Dinamo" donoru dienas, "VEF Rīga" donoru diena, LSK donoru godināšanas pasākumi, dalība "Labdarības boulinga maratons", Informatīvie izbraukumi pilsētas svētku ietvaros un citi.

7.2. DONORU APMIERINĀTĪBA

2019.gadā maijā tika veikta reprezentatīva Latvijas aptauja latviešu un krievu valodā par Latvijas iedzīvotāju motivāciju ziedot asinis. Līdz ar to 2020. gadā netika veikts jauns motivācijas pētījums, bet vairāk pētīta donoru apmierinātībā un informācijas iegūšanas kanāli. Apmierinātības anketa gada nogalē tika izvietota VADC sociālo tīklu kontos, tajā piedalījās 660 cilvēki, no tiem 527 sievietes un 133 vīrieši. Visaktīvākās respondentu auditorijas bija vecuma posmā no 26 līdz 30 gadiem un 31 līdz 35 gadiem.

Viens no galvenajiem jautājumiem, kuru vēlējamies noskaidrot bija, vai donori vīrusa Covid-19 izplatības laikā jutās droši VADC asins nodošanas vietās. Kā arī, vai visi noteikti ierobežojumi ir šķērslis, lai vēlētos būt par donoru. Vairums donoru jeb 76% atbildēja, ka apzinās donoru lomas svarīgumu arī šajā laikā, tāpēc turpināja nodot asinis. Tikai 2% atzina, ka neziedoja asinis, jo nejutās droši.

7.3. SADARBĪBA AR PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻIEM

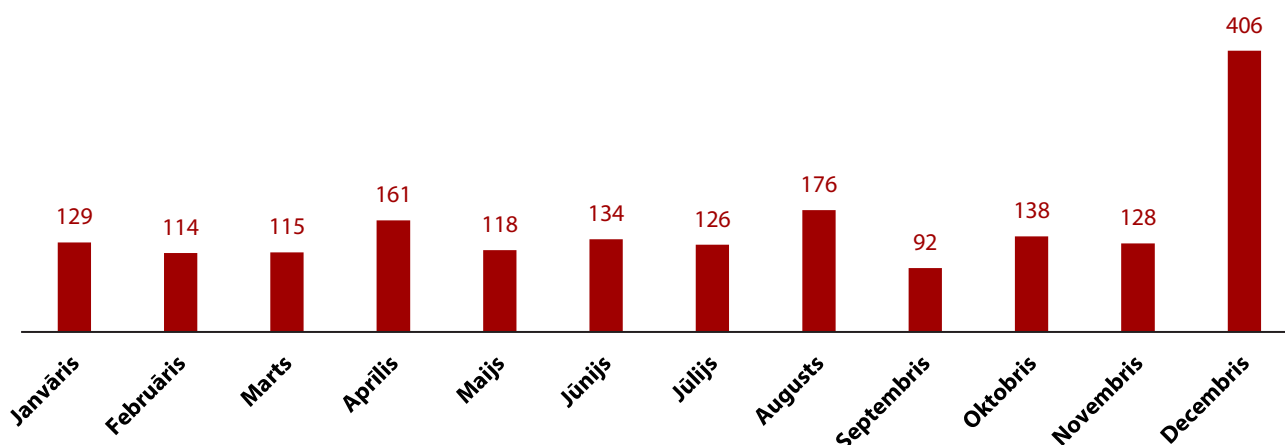
2020. gadā mediju monitoringa rezultāti uzrāda 1877 publikācijas plašsaziņas līdzekļos (drukātā prese, tiešsaistes mediji, radio un TV), kas ir par 414 publikācijām vairāk nekā 2019. gadā (Attēls Nr.11). Mediju monitorings neaptver visus reģionālos medijus, kā arī pašvaldību mājaslapas un informatīvos izdevumus. Vidēji katru mēnesi 2020. gadā par Valsts asinsdonoru centru medijos izskanēja 156 ziņas. No kopējā publikāciju skaita 1377 bija latviešu valodā, 500 krievu, bet 4 angļu valodā.

2020. gadā medijiem izsūtītas 27 preses relīzes, kas ir par 20 mazāk nekā pērn.

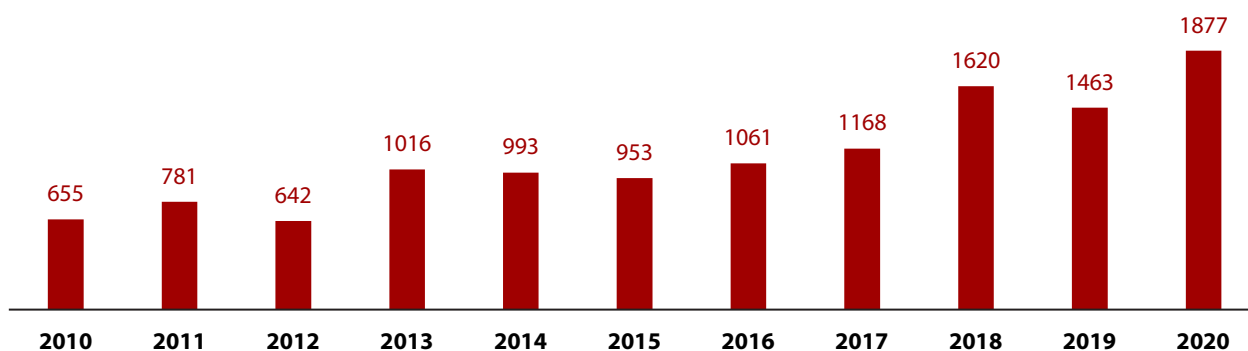
2018. gada sākumā tika mainīta politika, rūpīgi izvērtējot preses relīzes kā atbilstošākā komunikācijas instrumenta izvēli nepieciešamajai komunikācijas aktivitātei.

2020.gadā samazināts izsūtīt preses relīžu skaits par situāciju ar asins rezervēm, tā vietā strādājot ar atsevišķiem medijiem un rīkiem donoru piesaistīšanai. Tāpat papildu uzmanību veltījām darbam ar reģionālajiem medijiem, lai panāktu labākus rezultātus informācijas izplatīšanā par plānotajiem izbraukumiem (Donoru dienām).

Publikāciju skaita sadalījums pa mēnešiem 2020.g.

Kopējā publikāciju skaita dinamika 2010. - 2020.g.

7.4. SOCIĀLIE TĪKLI UN CITI KOMUNIKĀCIJAS KANĀLI

Valsts asinsdonoru centra komunikācijā sociālajiem tīkliem ir būtiska nozīme, to piedāvātie rīki ļauj sasniegt ievērojamu potenciālo donoru auditoriju, tādējādi ātri un efektīvi nodrošināt informācijas pieejamību, kā arī sniedz tiešas komunikācijas iespēju ar jebkuru sociālā tīkla lietotāju.

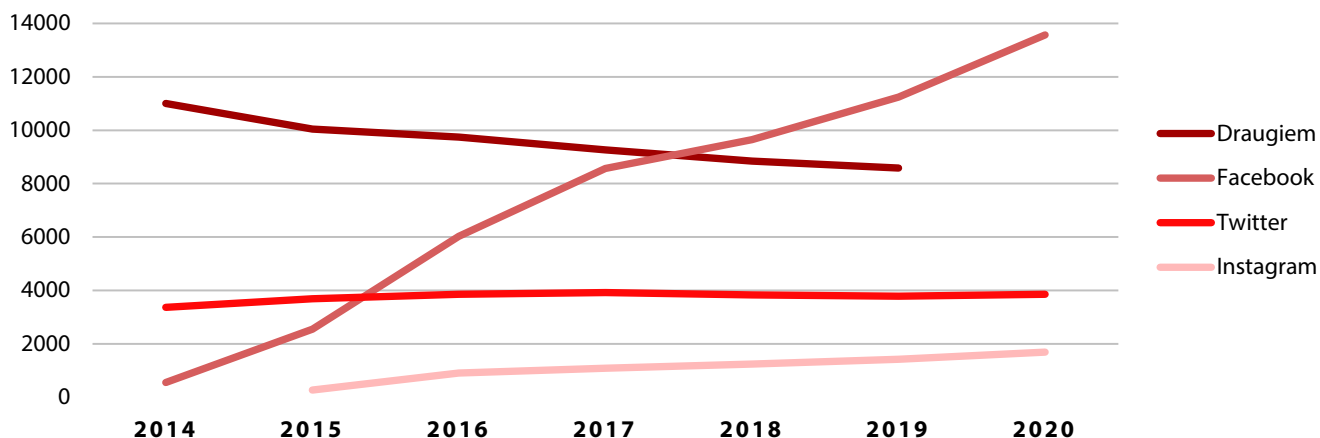
Komunikācijai VADC izmanto sociālos tīklus Facebook, Twitter un Instagram atbilstoši sociālo tīklu lietošanas tendencēm pasaulē.

Facebook un Instagram vērojam sekotāju pieaugums, pēc vairāku gadu pārtraukuma pērn vērojams arī Twitter lietotāju skaita pieaugums.

2020. gadā visiem Valsts asinsdonoru centra sociālo tīklu profiliem vērojums pieaugums:

- Twitter.com - 3850 (+73);
- Facebook.com – 13569 (+2332);
- Instagram.com – 1688 (+270).

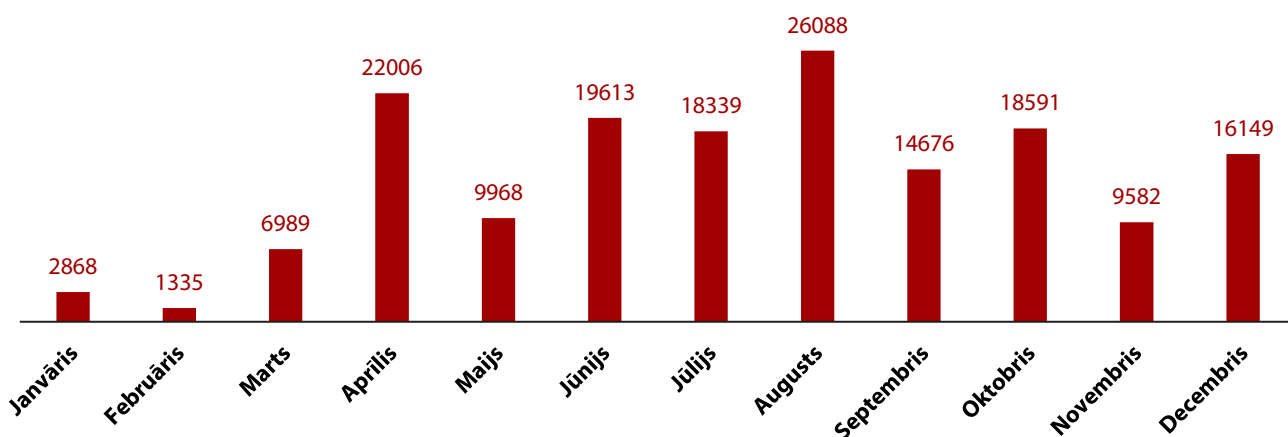
Publikāciju skaita sadalījums pa mēnešiem 2020.g.

7.5. INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA DONORIEM

2020. gadā izsūtītas 166 204 īsziņas donoriem, kas ir par 78 759 vairāk nekā 2019. gadā. Viena ziņojuma garums ir vidēji trīs īsziņas. Ņemot vērā vīrusa Covid-19 izplatību, īsziņas tekstā tika iekļauta atsauce uz mājaslapu un aktuālo drošības nosacījumu informāciju. Tāpat īsziņā tiek iekļauta atgādinājuma informācija par asins nodošanas reižu skaitu, ko donoram jāņem vērā, jo sistēmā atlasīt šo kritēriju nav iespējams.

Izsūtīto īsziņu dinamika 2020.gadā

7.6. SUVENĪRI UN INFORMATĪVIE MATERIĀLI

Pateicībā par asins ziedošanu ik gadu tiek iegādāti vairāku veidu suvenīri ar VADC simboliku, kurus saņem donori visā Latvijā. Arvien tiek domāts, lai tie būtu mūsdienīgi, interesanti, kā arī noderīgi visām donoru auditorijām. Šajā gadā pirmreizējiem donoriem ieviesti vairāki jauni suvenīri – krūšu piespraudītes. Asinis ziedojot trīs reizes gadā, šogad atstājām aprocas ar asins grupām, kuras ir ļoti iemīļotas donoru vidū. Jauni suvenīri šajā gadā bija autostāvvietas pulkstenis krūze 450 ml, zīmulis ar seklām un sejas maskas.

Pirmreizējiem donoriem	Lodīšu pildspalva ar gravējumu/ krūšu piespraudītes;
Asinis ziedo 3 reizes gadā	Aproce ar asinsgrupu, atstarotāji - piespraudes, kokvilnas auduma maisiņš,
Ik pēc 10 reizēm	Bandana ar asinsgrupu apdruku, krūze ar apdruku 450ml
50 asins ziedošanas reizē	Termokrūze, lietussargs
100 asins ziedošanas reize	Zibatmiņa, pleds, lietussargs
Ziedojo ar asinis dzimšanas dienā	Krūze ar tāfeles virsmu, zeķes ar apdruku

8. VADC NODROŠINA COVID-19 VAKCĪNU UZGLABĀŠANU

Ņemot vērā valstī izsludināto ārkārtējo situāciju, Latvijas medicīnas sistēma bija vienotāka kā jebkad. Tādēļ no 2020. gada nogales VADC veic arī sev neraksturīgas funkcijas. Lai valsts iedzīvotājiem būtu pieejamas arī Pfizer/Biontech ražotās vakcīnas pret Covid-19, kam nepieciešama uzglabāšana īpaši zemā temperatūrā, VADC piedāvāja tās izvietot savās saldētavās. Lai dotā vakcīna saglabātu efektivitāti, tā jāglabā ļoti zemā temperatūrā - vairāk nekā -70°C.

VADC rīcībā ir trīs jaunas dziļās saldēšanas iekārtas, kuras nodrošina ražotāja noteiktās vakcīnas uzglabāšanas prasības.

Līdz vakcinācijas beigām VADC nodrošinās ne tikai Pfizer/Biontech vakcīnu pieņemšanu un uzglabāšanu, bet arī to uzskaiti, reģistrāciju un izsniegšanu pakalpojumu sniedzējiem. Tāpat VADC nodrošina nepārtrauktu saldētavu temperatūras monitoringu.

Medicīniskā aprīkojuma noliktavas darbinieki, pieņemot glabāšanā no piegādātāja vakcīnu BNT162b2, pārbauda vakcīnu skaitu, temperatūras režīmu transportēšanas laikā pēc piegādātāja iesniegtās temperatūras izdrukas, vakcīnu iepakojuma atbilstību ražotāja standartiem vai tehnisko noteikumu prasībām, kas nodrošina nemainīgu preces kvalitātes saglabāšanu tās transportēšanas laikā.

2020. g. 26. decembrī VADC saņēma pirmās Pfizer/BioNTech vakcīnas 9750 devas. Jau 28. decembrī pirmās vakcīnas sāka saņemt slimnīcu ārstniecības personāls, kas strādā ar Covid-19 pacientiem.

Lai arī tas prasa papildu darbu, esam gandarīti, ka varam būt daļa no Latvijas veselības sistēmas un sniegt būtisku pienesumu ārkārtējās situācijas laikā.

9. PLĀNOTIE PASĀKUMI UN PRIORITĀTES 2021.GADAM

Atbilstoši Veselības ministrijas stratēģijā definētajām prioritātēm, VADC noteiktie stratēģiskie darbības virzieni 2019. – 2021.gadam:

- Donoru piesaiste un donoru kustības veicināšana;
- Pacientu drošības paaugstināšana un asins komponentu kvalitātes uzlabošana;
- VADC strādājošo kompetences un darba efektivitātes attīstīšana;
- Vienota Asins dienesta attīstības veicināšana

VADC 2021.gada mērķi

1.	Sadarbībā ar Asins sagatavošanas nodaļām nodrošināt asins pagatavojumus pēc ārstniecības iestāžu pieprasījuma un veicināt donoru kustību.
2.	Nodrošināt sagatavoto asins komponentu kvalitāti un drošumu, ievērojot "Labas prakses pamatnostādnes asins sagatavotājiestādēm kurām jāievēro Direktīvas 2005/62/EK (Good practice) prasību ieviešanu asins komponentu sagatavošanā.
3.	Nodrošināt imūnhematoloģiskos izmeklējumus pacientiem un klientiem
4.	Nodrošināt ārstniecības personu apmācību transfuzioloģijas un imūnhematoloģijas jomā sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitāti, profesionālajām asociācijām un ārstiem slimnīcās
5.	Attīstīt vienota valsts Asins dienesta koncepciju veselības reformas pasākumu plāna ietvaros 2021.gadam.
6.	Nodrošināt iestādes funkciju pilnveidi, identificējot funkciju pārklāšanos un pārskatot pamatdarbības un administratīvos procesus.

**Valsts asinsdonoru centra mērķi apstiprināti 2020. gada 27. aprīlī ar Veselības Ministrijas rīkojumu Nr.13-04/264.*